

“Təsdiq edilmişdir”
Azərbaycan Respublikasının
Qiyətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi
Qərar № 02
21 yanvar 2016-cı il
Sədr

R. Aslanlı

İnvestisiya qiymətli kağızları ilə alğı-satqı əqdlərinin bağlanması Qaydaları

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 1078-20.5-ci maddəsinə müvafiq olaraq hazırlanmış və investisiya qiymətli kağızları ilə alğı-satqı əqdlərinin (bundan sonra - qiymətli kağızlarla alğı-satqı əqdləri) bağlanması qaydalarını müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydalar aşağıdakılara şamil edilmir:

1.2.1. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və ya digər dövlət orqanları tərəfindən pul, dövlət borc və valyuta tənziyi siyasətinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə keçirdiyi əməliyyatlara;

1.2.2. marja ticarətinə;

1.2.3. qiymətli kağızlar ilə repo əməliyyatlarının keçirilməsinə.

2. İnvestisiya şirkəti vasitəsi ilə qiymətli kağızlarla alğı-satqı əqdlərinin bağlanması

2.1. İnvestisiya şirkəti vasitəsi ilə qiymətli kağızlarla alğı-satqı əqdləri Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən fond birjasında (bundan sonra - fond birjası) və birjadankənar bazarda bağlanılır.

2.2. Fond birjasında qiymətli kağızlarla alğı-satqı əqdləri yalnız qiymətli kağızların fond birjasının daxili qaydalarına əsasən kütləvi ticarətə qəbulundan sonra həyata keçirilir.

2.3. Ünvanlı satış istisna olmaqla, səhmdarların sayı 50-dən artıq olan səhmdar cəmiyyətlərinin yerləşdirilmiş səhmləri ilə alğı-satqı əqdləri fond birjası vasitəsi ilə bağlanılır.

2.4. Tərəfləri bir-birinə məlum olan, qabaqcadan razılaşıdırılmış qiymətlə və şərtlərlə bağlanan qiymətli kağızların alğı-satqı müqaviləsi ünvanlı satış əqdidir.

2.5. Səhmdarların sayı 50-dən artıq olan səhmdar cəmiyyətlərinin siyahısı mərkəzi depozitar (bundan sonra - depozitar) tərəfindən mütəmadi olaraq, fond birjasına təqdim olunur. Həmin siyahıda dəyişikliklər baş verdikdə depozitar bu barədə dərhal fond birjasını məlumatlandırır. Fond birjası depozitardan alınmış məlumatları vahid siyahıda cəmləşdirərək, hamının tanış ola bilməsi üçün öz internet sahifəsində açıqlanmasını təmin edir.

2.6. Fond birjasında ünvanlı satış əqdinin bağlanması fond birjasının daxili qaydalarına uyğun olaraq həyata keçirilir.

2.7. Qiymətli kağızların investisiya şirkəti vasitəsi ilə alğı-satqısı investisiya şirkəti ilə müştəri arasında bağlanan müqavilə (bundan sonra – müqavilə) əsasında həyata keçirilir.

2.8. Müqavilədə nəzərdə tutulan xidmətlər müştərinin tapşırığı əsasında həyata keçirilir.

2.9. Müştəri tərəfindən hesab üzrə sərəncam verildiyi andan investisiya şirkəti müştərinin “depo” hesabında mövcud olan və həmin sərəncamda göstərilən qiymətli kağızlar barədə məlumat almaq hüququna malikdir.

2.10. İntestisiya şirkəti tərəfindən müştərilərin tapşırıqlarının icrası birbaşa elektron əlaqə vasitəsi ilə depozitar sistemində həyata keçirilir.

2.11. Birjadankənar bazarda investisiya şirkəti tərəfindən öz adından və öz hesabına qiymətli kağızların alğı-satqısı, investisiya şirkəti ilə müştəri arasında bağlanan alğı-satqı müqaviləsi əsasında həyata keçirilir.

2.12. İntestisiya şirkəti əvvəlcədən elan etdiyi şərtlərə uyğun gələn alğı-satqı əqdlərinin bağlanılmasından, həmin şərtləri dəyişdirmək yolu ilə birtərəfli qaydada imtina edə bilməz.

3. Qiymətli kağızlarla alğı-satqı əqdlərinin notariat qaydasında təsdiq edilməsi

3.1. Qiymətli kağızlarla alğı-satqı əqdləri investisiya şirkəti vasitəsi ilə bağlanmadıqda və ya belə əqdlərdə tərəf müqabili investisiya şirkəti olmadıqda, əqdlərin bağlanması notariat qaydasında təsdiq edilən alğı-satqı müqaviləsinin imzalanması ilə həyata keçirilir.

3.2. Notariat qaydasında təsdiq edilən alğı-satqı müqaviləsində aşağıdakılar öz əksini tapmalıdır:

3.2.1. tərəflərin adları və rekvizitləri;

3.2.2. qiymətli kağızların növü və dövlət qeydiyyat nömrəsi;

3.2.3. qiymətli kağızların sayı;

3.2.4. bir qiymətli kağızın nominal dəyəri və alğı-satqı qiyməti;

3.2.5. bağlanan əqd üzrə tərəflərin öhdəlikləri və onların icrası qaydası;

3.2.6. mübahisələrin həll olunması qaydası;

3.2.7. bağlanan əqd üzrə tərəflərin hüquq və vəzifələri.

3.3. Qiymətli kağızların alğı-satqısı müqaviləsinin notariat qaydasında təsdiq edilməsi notarius tərəfindən qiymətli kağızlara dair sərəncamverənin bu hüquqa malik

olmasının yoxlanılması məqsədi ilə depozitar sistemində qeydiyyatata alınmış qiymətli kağızların və onların yüklənməsi barədə məlumatın depozitar sistemindən real vaxt rejimində əldə edilməsindən sonra baş verir.

3.4. Notarius tərəfindən depozitar sistemdə qeydiyyatata alınmış qiymətli kağızların və onların yüklənməsi barədə məlumatın real vaxt rejimində əldə edilməsi qiymətli kağızlara sərəncamverən (satıcı) tərəfindən notariusa təqdim edilən qiymətli kağızlara mülkiyyət hüququnun ötürülməsinə dair ərizəsi əsasında həyata keçirilir.

3.5. Bu Qaydaların 3.4-cü bəndində müəyyən edilən məlumatın depozitar tərəfindən notariusa ötürülməsi qiymətli kağızların mülkiyyətçisinin bu barədə depozitara təqdim etdiyi razılığı əsasında baş verir.

3.6. Notarius tərəfindən real vaxt rejimində qiymətli kağızlar üzrə sərəncamvermə hüquqları, depozitar sistemində qeydiyyatata alınmış qiymətli kağızlar və onların yüklənməsi barədə məlumatların əldə etməsi və bu Qaydaların 3.8-ci bəndində müəyyən edilən sənədlərin depozitar sistemə ötürülməsi qaydası "Qiymətli kağızlara sərəncam verilməsinə dair notariat qaydasında təsdiqlənmiş müqavilələr üzrə ödənişlərin həyata keçirilməsi və həmin müqavilələrin depozitar sistemində qeydiyyatı Qaydası" ilə müəyyən edilir.

3.7. Notariat qaydasında təsdiqlənmiş alğı-satqı müqavilələri üzrə ödənişlər müqavilə üzrə alıcı tərəfindən notariusun bankdakı depozit hesabı vasitəsi ilə həyata keçirilir.

3.8. Alğı-satqı müqaviləsi notariat qaydasında təsdiq edildikdən sonra notarius tərəfindən aşağıdakı sənədlər dərhal elektron qaydada depozitar sistemə ötürülür:

3.8.1. notarius tərəfindən təsdiq edilmiş alğı-satqı müqaviləsi;

3.8.2. müqavilə üzrə ödənişlərin hüquq əldə edən (alıcı) tərəfindən notariusun bankdakı depozit hesabına həyata keçirildiyini təsdiq edən sənəd;

3.8.3. depozitarın müvafiq xidmət haqqının ödənildiyini təsdiq edən sənəd.

4. Qiymətli kağızla təsdiqlənmiş hüquqların ötürülməsi

4.1. Qiymətli kağızların alğı-satqısı üzrə əqd, əqdin predmeti olan qiymətli kağızlar üzrə mülkiyyət hüquqlarının ötürülməsi depozitarda həyata keçirildikdən sonra tamamlanmış hesab olunur.

4.2. Sənədsiz qiymətli kağızı əldə edən şəxsin mülkiyyət hüquqları həmin kağızların ötürülməsinin depozitarda qeydiyyatı ilə, sənədli qiymətli kağızları əldə edən şəxsin mülkiyyət hüquqları isə müvafiq əqdin bağlanması ilə yaranır.

4.3. Qiymətli kağızlarla təsdiqlənmiş hüquqlar əldə edən şəxsə həmin kağızlara mülkiyyət hüququ keçən andan keçir.

4.4. Sənədsiz qiymətli kağızlar üzrə depo hesabından çıxarış, həmin qiymətli kağızlara mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən yeganə hüquqi sənəddir.

4.5. Sənədsiz qiymətli kağızlar üzrə depo hesabından çıxarış "depo" hesabı sahibinin sorğusu əsasında investisiya şirkəti və ya depozitar tərəfindən verilir.